

La
**CIUTAT
SECRETA**

del
TOUBKAL

Francesc Puigpelat

La ciutat secreta del Toubkal

FRANCESC PUIGPELAT

Sempre recordaré la tarda de setembre del 1941 en què una senyora francesa guapíssima, enigmàtica, vestida amb un estil i una elegància propis de les revistes de París, va arribar a Aroumd. Es deia Julie Bonnet, tenia quaranta anys i portava un drama escrit a la cara, tan bonica com trista. Sí: sempre recordaré la llum carbassa del vespre a la seva fesomia, mentre obria la portella d'un vell automòbil i ordenava al xofer que li baixés el bagul de la baca. Quan el taxi va marxar, aixecant un núvol de pols daurada, la Julie Bonnet es va quedar drete, rígida, una mica desafiadora, al mig del carrer principal del poble.

Abans de seguir, explicaré alguns detalls per situar el lector. Tot plegat va ocórrer el 1941, un moment en què el món sencer tremolava: la Segona Guerra Mundial estava en curs, els exèrcits de Hitler dominaven Europa i acabaven de llançar-se a la conquesta de Rússia. Fins i tot a Aroumd, un poblet perdut vora les muntanyes més altes del sud del Marroc, ens arribaven ecos de la conflagració. Tanmateix, tot ens sonava molt remot. Només l'arribada de la Julie Bonnet em va fer prendre consciència de la guerra, perquè després d'ella van venir el Franz Wellens, coronel de les SS, un arqueòleg francès i una colla de soldats alemanys. Tenien una missió: Adolf Hitler els havia encarregat de trobar les restes d'una ciutat antiqüíssima a la zona més remota de la serralada del Gran Atlas.

Però tot això no m'ho podia imaginar encara la tarda que la Julie Bonnet, figura desamparada i vagament tràgica, va restar drete enmig de la polseguera del carrer. Tot d'una vaig sentir una veu que em xiuxiuejava, a cau d'orella:

—L'has vista? Li demanaré què vol.

Era el meu amic i company Ibrahim. Tenia la mateixa edat que jo, disset anys. I tots dos vivíem a l'orfenat d'Aroumd, al costat de la mesquita.

–Sabies que havia de venir? –vaig preguntar.

–No, però és igual. Segur que serà una bona clienta.

Amb un somriure, l'Ibrahim es va dirigir cap a la Julie Bonnet i li va parlar en francès. La dona va respondre i, en pocs minuts, es van posar d'acord. L'Ibrahim va carregar el bagul i va guiar la turista cap als afores del poble, on una casa abandonada, propietat del xeic d'Aroumd, Mokhtar Belaui, funcionava com a hostal.

Jo vaig tornar a la mesquita. L'imam Abdul·là, un vell amable amb barba grisa, estava assegut a la porta. A més de predicar tots els divendres, ajudava els pobres, feia obres de caritat i s'ocupava del petit orfenat d'Aroumd.

–Salam, Fàtima –em va saludar.

Sí: em dic Fàtima, un nom molt bonic amb una llegenda encara més bonica al darrere. Es diu que la primera Fàtima va ser la nora de Mahoma i que, en una ocasió, quan el Profeta anava a emprendre una guerra, el va aturar aixecant la mà. La «mà de Fàtima» és des d'aleshores el símbol de la pau entre els musulmans i un motiu freqüent en collarets, arracades i tota mena de joies.

–Ha arribat una turista –vaig anunciar.

L'Abdul·là va aixecar els ulls de l'Alcorà que estava llegint i va respondre:

–Sola?

–Sí. I molt trista.

L'Abdul·là va alçar les celles i va demanar:

–L'ha recollida l'Ibrahim?

–Sí. Se l'ha enduta a l'hostal. Però em pregunto què hi ve a fer, a Aroumd.

–Escarlar muntanyes, com tots.

–No ho crec. Aquesta senyora és... diferent.

–Ho dubto –va replicar l'Abdul·là–. A la regió d'Aroumd només hi ha una cosa que pugui interessar una turista francesa: el Djebel Toubkal.

I tenia raó, almenys en aparença. A l'hora del sopar, l'Ibrahim va anunciar que havia estat contractat per guiar la senyora francesa fins al cim del Toubkal.

Els vaig veure marxar l'endemà al matí. La dona s'havia tret el vestit de París i portava pantalons de pana, botes, anorac i bastó de muntanyenca. L'Ibrahim vestia una vella gel·laba de llana marró

i una motxilla trencada que li havia regalat tres anys abans un jugador de rugbi anglès. El Saïd, un altre orfe de catorze anys que acostumava a ajudar l'Ibrahim, els acompanyava guiant una somera que duia l'equipatge a les sàrries.

El Djebel Toubkal, amb més de 4.000 metres, és la muntanya més alta del Gran Atlas. Si consulteu una enciclopèdia, us explicarà que la primera ascensió al Toubkal la va dur a terme un aristòcrata francès, el marquès de Segonzac, el 1923. És una típica impostura europea. A Aroumd, qualsevol pastor de cabres havia pujat munts de vegades al Toubkal molt abans de l'arribada dels francesos, i sense necessitat de motxilles, botes de muntanya, piolets, mapes, brúixoles, ni res de similar. Jo mateixa hi vaig pujar per primera vegada, sola, amb tretze anys. Tot i això, els europeus que venien a Aroumd consideraven que l'ascensió era difícil i enviaven postals als seus amics de París en què l'explicaven com si fos una gran aventura.

Vaig passar el dia pensant en la senyora francesa i vaig somiar en ella a la nit. Vaig seguir recordant-la l'endemà, fins que va tornar gairebé al vespre. La vaig veure, de lluny, entrar a l'hostal. El Saïd va descarregar els trastos i va dur la mula a l'estable per donar-li herba. L'Ibrahim es va apropar a mi, tot rialler.

–Què tal, la turista francesa?

–Una preciositat –va respondre–. Una dona molt interessant. Molt *chic*, que diuen a París.

–Tindria edat per ser la teva mare –vaig replicar.

–Què passa? –va dir ell, rient–. Estàs gelosa?

–És clar que no. Imbècil!

O sigui, que sí que ho estava. L'Ibrahim i jo teníem la mateixa edat, ens havíem criat des de molt petits a l'orfenat i, a Aroumd, tothom, començant per l'imam Abdul·là i acabant pel xeic Mokhtar, donava per descomptat que acabaríem casats. Com que era un fet que dictaven la lògica i el destí, jo m'havia fet a la idea i l'acceptava, vist que l'Ibrahim era un noi guapo, divertit i ens aveníem la mar de bé. Només li veia un inconvenient: la tendència a ser una mica cregut. I l'arrogància augmentava cada vegada que algun turista li explicava les novetats de Londres o París, i ell les repetia com si acabés de tornar en persona de la torre Eiffel o el Big Ben.

–Es diu Julie –va continuar l'Ibrahim–. Julie Bonnet. És de París i va estudiar arqueologia a la universitat de la Sorbona.

–De debò?

–Sí. I t'explicaré un detall curiós: ja havia pujat abans al Toubkal.

Vaig tenir una sensació estranya: era com si ja ho hagués intuït, perquè, d'alguna manera, la Julie Bonnet no havia estat una estranya per a mi en cap moment. Més que coneixe-la, l'havia reconeguda.

–O sigui que... ja havia vingut a Aroumd?

–Sí. Fa molts anys. Suposo que jo havia de ser molt petit, o la recordaria.

–I... per què ha tornat?

–Ni idea.

–L'hi has preguntat?

L'Ibrahim va arronsar les espatlles i va somriure:

–Doncs sí. Però ja em coneixes: no soc gaire diplomàtic.

–Ja. T'ha engegat?

–Justa. I m'ha dit que no foti el nas en els seus assumptes.

Aquesta Julie Bonnet és molt *chic*, però també molt rara. Està trista, absent, malenconiosa, com si...

Es va quedar a mitja frase. Però jo la vaig acabar:

–Com si tingués mal d'amors?

–Sí.

–Amors a París?

–No ho tinc clar –va respondre l'Ibrahim–. Potser amors a Aroumd. Potser va venir a Aroumd amb el seu nòvio o el seu marit...

–I què li va passar?

L'Ibrahim va arronsar les espatlles i es va retirar a la seva habitació a descansar. Jo vaig imitar-lo. Em vaig estirar al jaç, a les fosques, però no vaig aconseguir adormir-me. La Julie Bonnet m'intrigava. Mal d'amors? Per qui? Des de quan?

L'endemà em vaig acostar a l'hostal per espiar-la. Vaig topar de nassos amb l'Ibrahim.

–Què hi fas, aquí? –li vaig dir.

–Volia oferir un altre cop els meus serveis a la senyora Julie Bonnet.

–I on és?

–Sembla que ha marxat molt d'hora.

–Doncs espera-la. No trigarà a tornar, suposo.

–Ho dubto –va respondre l'Ibrahim–. M'he informat. S'ha endut una tenda de campanya i ha comprat llaunes de menjar.

–Vol acampar a la muntanya?

–Això sembla. Sola. I sense guia!

La Julie Bonnet va tornar al cap de tres dies. Estava trencant nous i ametlles amb un martell quan la vaig veure aparèixer pel camí que voreja l'Assif Mizane, el riu d'aigües gelades que es precipita des dels cims cap als horts d'Aroumd. Carregava una enorme motxilla a l'esquena, caminava amb decisió i la vaig trobar canviada. La seva cara seguia mostrant tristesa, però era una tristesa lluminosa, gairebé radiant, com si hagués absorbit una mica de l'energia, la llum i la grandiositat de les muntanyes.

Aquella nit, la Julie Bonnet va venir a l'orfenat. Vaig sentir la seva conversa amb l'Ibrahim des del meu dormitori.

–Bona nit, senyora Bonnet.

–Bona nit. Puc parlar amb l'imam?

–Sí, és clar. Ara mateix l'avisó.

Em vaig aixecar i vaig enganxar l'orella a la porta, per tal d'escoltar millor. Al cap de pocs minuts, vaig sentir la veu de l'Abdul·là.

–Digui, senyora Bonnet.

–Es recorda de mi? –va corregir.

L'Abdul·là va dubtar uns instants. Vaig imaginar l'escena: els seus ulls grisos i serens escrutant-la amb molta atenció.

–Sí –va respondre–. La recordo.

–Puc parlar amb vostè en privat?

–Per descomptat. Sortim.

Vaig sentir el cop de la porta en tancar-se i em vaig abocar a la finestra de l'habitació. Era de nit i una mitja lluna platejada fulgurava al firmament. Una brisa molt lleu agitava les branques de les oliveres, les fulles d'un gris lluent com el plom. La Julie Bonnet i l'Abdul·là van lliscar en silenci per un camí i van passar després vora les nogueres, en direcció al riu. Vaig intentar esperar el seu retorn, potser una hora, potser dues, però em vaig quedar adormida.

L'endemà, després d'esmorzar, vaig assaltar l'imam.

–Què volia, la senyora francesa?

L'Abdul·là em va contestar només amb un somriure.

–M'ho explicaràs o no?

–Estàs obsessionada amb ella –va respondre, mirant-me als ulls–. Com l'Ibrahim.

–L'hi has explicat a ell?

—No. Però a tu puc avançar-t'ho. Vol venir al *moussem* dedicat al morabit de Sidi Chamharouch.

El *moussem* és una mena de romeria, en el curs de la qual es resen oracions a Sidi Chamharouch per demanar la curació dels malalts.

—Està malalta, la senyora francesa?

—No.

—Llavors, per què vol anar al *moussem*?

—Perquè va tenir un somni.

Vaig aixecar les celles i no vaig respondre. L'Abdul·là va prosseguir:

—Va somiar que algú li demanava ajuda. Hi va somiar una nit, i la següent, i una tercera nit. Tres vegades el mateix somni, repetit, vívid i angoixant. Per això va decidir tornar.

—Havia vingut a Aroumd fa anys?

L'Abdul·là va fer que sí amb un gest i va afegir:

—I hi va perdre algú molt estimat.

—A la muntanya?

—Sí.

—Quan va venir la Julie Bonnet per primer cop? —vaig inquirir, molt excitada—. Què va passar aleshores? A qui va perdre? Qui se li apareix en somnis?

L'Abdul·là va callar i va donar per acabada la conversa. Ens estimàvem com pare i filla, i ja se sap que els pares mai no responen a les preguntes incòmodes.

El dia del *moussem*, la Julie Bonnet es va incorporar a la multitud que anava de romeria a Sidi Chamharouch. Produïa un efecte molt estrany: una dona alta i prima, de cabell castany clar, pell blanca i ulls blaus, vestida a l'última moda de París, seriosa i muda, envoltada d'una multitud bigarrada de marroquins xerraires, alegres i bromistes, els homes vestits amb gel·labes de llana i turbants, i les dones amb les típiques robes multicolors dels poblats berbers. Alguns portaven bosses amb pans i pastissos, altres arrossegaven cabres i ovelles, altres muntaven muls o cavalls. A part dels veïns de Aroumd, hi havia gent dels altres llogarets de la vall, d'Imlil, de Tamatert, de Taddart, d'Aguer Sioual, de Tamgaist i molts més. Però la fama del lloc sant, beneït per Al·là, arribava encara més lluny, i alguns malalts acudien des de llocs tan remots com Ouarzazate i Marràqueix.

La multitud va desfilar pel camí que corre paral·lel a l'Assif Mizane i, al cap d'unes tres hores, vam arribar a Sidi Chamharouch. La festa és sempre molt bonica: es prepara la *harira*, la típica sopa berber, i després es rosteixen xais a foc lent. Com a postres, hi ha pastissos d'ametlla amb mel i merenga. A la tarda, els malalts beuen l'aigua miraculosa de la deu, que brolla al peu d'una enorme roca que produeix un efecte enlluernador, ja que cada any es pinta sencera de blanc i sembla com una enorme bola de neu que hagués caigut al fons del vall i no s'hagués fos. Els malalts desfilaven vora la font, bevien, entraven a la petita mesquita del costat, s'agenollaven i murmuraven les seves pregaries a Al·là.

Abans del vespre, bona part dels pelegrins van emprendre el viatge de tornada a Aroumd i Imlil. No així la Julie Bonnet, que havia passat el dia apartada i abstreta, sense participar al banquet ni enraonar amb ningú. Quan el cel es va tornar vermell incandescent rere les crestes del Djebel Ouanokrim, vaig observar que la Julie Bonnet travessava el pont de troncs sobre el riu i s'adreçava a la roca blanca. L'Abdul·là va sortir d'una cabana veïna, va alçar el braç dret i la va cridar. Tots dos van entrar a la cabana.

Què estaven fent? Quina una en duïen de cap? Vaig creuar el pont, vaig passar per la vora de la mesquita i vaig arribar a la renglera de tres cabanes. La Julie i l'Abdul·là eren a la del mig. No tenia porta, sinó una estora de coloraines, però no vaig gosar treure el cap per por de ser descoberta. Vaig rodejar les cabanes i vaig descobrir, a la part del darrere, una finestreta. Ja era de nit, i s'hi filtrava una llum càlida i rogenca.

M'hi vaig acostar. L'escletxa era tan estreta que amb prou feines podia besllumar un fragment de l'interior: la Julie Bonnet asseguda en un puf de pell de camell, davant d'una tauleta on hi havia tres espelmes, el crani d'una llebre o un gat, un ratpenat dissecat i un camaleó viu que es movia molt a poc a poc, endavant i enrere, sobre una branca seca de noguera. De l'Abdul·là, que estava d'esquena, només en distingia una mà i part del braç. Però sentia la seva veu nítidament: una salmòdia en què es barrejaven fragments en àrab de l'Alcorà amb frases i invocacions en la nostra llengua, el berber. Vaig entendre de seguida que era una mena de sortilegi màgic, o potser un exorcisme. La Julie tenia els ulls tancats i la boca entreoberta. Absorbia amb anhel cadascuna de les paraules pronunciades per l'Abdul·là, les repetia per ella mateixa, maldava per

trobar-los un sentit i arrossegar-les cap al seu interior, cap al seu cor ferit. Les repetia, però endebades. Perquè, de sobte, la Julie es va bloquejar, va obrir uns ulls com unes taronges i va cridar com una boja:

—Ho he vist! Una altra vegada!

Era la repetició del somni? Com un quart somni? Un calfred em va fer tremolar de cap a peus. La Julie Bonnet s'havia ensorrat i sanglotava a terra. L'escena era tan punyent que vaig haver d'eixugar-me un parell de llàgrimes dels ulls. I me'n vaig anar corrents.

Vaig retirar-me a la riba del riu. La sonsònia constant i amable de l'aigua contra les roques em va ajudar a relaxar-me. La lluna brillava plàcidament a la celístia. M'arribaven filagarses de velles melodies berbers que els joves, acompanyats de tambors, flautes i llaüts, tocaven vora les fogueres. La nit era quieta, serena i melangiosa.

La Julie Bonnet va sortir de la cabana amb pas lent i mecànic, es va acostar al riu i es va asseure en una roca. Jo estava tot just a una desena de metres, a l'altra banda de les aigües turbulentes, però no em va veure. Ni a mi, ni ningú, ni res. Per a la senyora francesa només existia la pena d'un somni i una absència, una pena que la rosegava per dins i que ni tan sols la màgia mil·lenària del morabit de Sidi Chamharouch havia estat capaç d'arrencar.

Vam tornar a Aroumd l'endemà. L'Ibrahim, el Saïd, jo i els joves del poble vam xerrar, vam córrer i vam riure, però la Julie Bonnet, endarrerida, no va intercanviar ni una paraula amb ningú. Ni tan sols amb l'imam Abdul·là, que anava al capdavant del grup i també estava molt seriós.

Al cap d'unes hores, la notícia es va escampar: la senyora francesa havia enviat un noi a Imlil perquè, des d'allà, algú telefonés un taxista de Marràqueix. Se n'anava! Saber-ho em va provocar una inquietud tan profunda com estranya. La Julie Bonnet havia somiat en el seu amor perdut, havia tornat a Aroumd, havia fracassat i marxava al seu país amb les mans buides. I jo? Què tenia a veure amb ella? Durant dies, l'havia observada d'amagat, de lluny, sense parlar-li ni presentar-me. M'agradava la Julie, però ignorava per què. No volia per res del món que marxés, però tampoc no sabia per quin motiu desitjava que es quedés.

Vaig armar-me de valor i vaig anar a l'hostal. Vaig creuar el vestíbul i vaig pujar les escales del primer pis. La porta d'una de les habitacions estava oberta. Vaig treure el cap. Era un dormitori minúscul. Els únics mobles eren un jaç de fusta i una tauleta amb una palangana plena d'aigua.

La Julie Bonnet estava asseguda a l'espona del llit, guaitant el rectangle de cel blau retallat contra la finestra. Es va tombar una mica, va mirar als meus peus i em va dir:

—Què vols, noia?

Estava tan atabalada que vaig improvisar:

—Venia... a ajudar-la. Ha fet les maletes?

Va aixecar un braç i va assenyalar el bagul, plantat en un racó de la cambra.

—Puc ajudar-la a baixar-lo —vaig afegir.

—Parles bé el francès.

—Sí, senyora.

—On el vas aprendre?

—A l'orfenat —vaig respondre, molt de pressa—. Tenim una petita biblioteca de llibres en francès. Els alpinistes que venen per pujar al Djebel Toubkal ens regalen llibres sovint i l'imam Abdul·là els guarda com petits tresors. Des que era molt petita vaig aprendre l'àrab amb l'Alcorà i el francès amb les novel·les d'Alexandre Dumas. Ja ho sap: *Els tres mosqueters*, *El comte de Montecristo* i...

La Julie Bonnet no va fer cas de la meva divagació. Però va sentir curiositat i, per primer cop, va aixecar els ulls cap a la meua cara. Em va mirar tan fixament que quasi em va deixar sense alè. Després em va somriure. Era el primer cop que la veia somriure.

—Com et dius, noia? —va preguntar.

—Fàtima, senyora Bonnet.

—Com saps el meu nom?

—Me l'ha dit l'Ibrahim.

—Ah! És el teu nòvio?

La Julie Bonnet seguia escrutant-me amb interès i em vaig posar vermella.

—No, senyora —vaig respondre—. Som amics i vivim junts.

—A l'orfenat?

—Sí, senyora Bonnet.

Ella es va incorporar una mica i em va mirar de dalt a baix.

—Ets molt maca, Fàtima —va dir—. Quants anys tens?

—Disset.

—Disset —va repetir, pensantosa.

Va seure al llit i es va congriar un silenci incòmode. El vaig trencar, suposo que de forma molt barroera:

—L'ajudo amb el bagul, senyora?

—Podràs, tota sola?

—No, però avisaré el Saïd.

—El Saïd que munta les mules fins al Toubkal?

—Sí.

—També viu a l'orfenat?

Vaig assentir. Vaig cridar el Saïd i entre tots dos vam baixar el bagul al carrer, perquè pogués recollir-lo el taxi de Marràqueix. La Julie Bonnet va seure en un pedrís, sota l'ombra d'un om, i va passar una bona estona mirant-me de reüll. A la fi, es va aixecar i va seure a la meua vora.

–Quants nens sou, a l'orfenat? –va demanar.

–Cinc, senyoreta. Som tres grans: l'Ibrahim, el Saïd i jo. I després els dos petits, que tenen cinc i set anys: l'Aïxa i el Mustafà.

–Us educa l'imam Abdul·là?

–Ens allotja al costat de la mesquita i ens alimenta amb els diners de les almoines d'Aroumd. Sempre ha estat així. És un poble molt bonic i la gent és amable: tots ens coneixem i ens ajudem.

–Sigui com sigui, ha de ser trist, ser òrfena. Qui van ser els teus pares?

–La mare va morir quan jo tenia dos anys. Es deia Halima i al poble tots diuen que tenia els ulls negres més bonics que han existit mai. Només tinc un record d'ella. Miri...

Li vaig mostrar l'anell, que era l'única herència de ma mare. Un anell senzill i pobre. El cèrcol era de fusta de noguera i portava encastada una pedra de color verd maragda. Però no era una maragda, sinó un mena de roca brillant d'origen volcànic que es troba sovint al Gran Atlas i es ven barata als turistes.

La Julie Bonnet va estudiar l'anell amb atenció.

–És molt bonic. No et va deixar res més, ta mare?

–No. Res.

–I el teu pare?

Vaig dubtar uns moments. El 1941, en un poble perdut a les muntanyes del Marroc, tradicionalista i ple de xafarderies, no era fàcil acceptar la meua realitat. Vaig abaixar els ulls i vaig murmurar:

–Ma mare no estava casada...

Però la resposta de la Julie va ser insòlitàment amable. Es va aixecar, em va agafar el cap entre les mans i em va fer un petó a la galta.

–Ah! –va dir–. Pobreta.

En aquell instant vam sentir el clàxon del taxi que acabava d'arribar de Marràqueix. El xofer va obrir el maleter i ens va ajudar a carregar-hi el bagul. La Julie Bonnet es va col·locar en un seient de darrere, em va saludar i es va acomiadar.

–*Au revoir*, Fàtima!

–Això vol dir que tornarem a veure'ns?

–En francès, no existeix la paraula *adeu*.

El taxi va arrencar i, a empentes i rodolons entre els sots de la carretera, es va allunyar en direcció a Imlil. Em vaig quedar plan-

tada, quieta, al mig del camí, mentre el núvol de pols aixecat pel cotxe pujava cap al cel i s'esvaïa en la claredat radiant del migdia. Se n'havia anat. I, per un moment, vaig témer que mai més no tornaria a veure la Julie Bonnet.

L'endemà vaig visitar la tomba de la mare al petit cementiri d'Aroumd. És un lloc bonic i lluminós, situat al costat dels horts, en una parcel·la de bosc. Quan va morir, la van enterrar sota un ametller i hi van posar una placa de fusta amb el seu nom gravat: Halima Baskri. Uns anys més tard, quan l'Abdul·là em va ensenyar a escriure, el primer que vaig fer va ser llençar el fustot i gravar el nom de la mare al tronc de l'ametller. Acostumava a visitar la tomba almenys un dia a la setmana i hi dipositava ramells de timó, d'espígol o de romer. N'aspirava el perfum, aclucava els ulls i intentava evocar la seva imatge.

Estava en aquesta actitud somiadora quan, de sobte, el Saïd va arribar corrent com un boig i va xisclar:

—Ha tornat!

—Qui? —vaig exclamar, amb el cor encongit.

—La senyora francesa!

Vaig tornar corrents al poble. L'Ibrahim era a la porta de l'hostal.

—On és? —li vaig preguntar.

—S'ha instal·lat a la que era la seva cambra i hi ha deixat el bagul. Després ha enraonat molta estona amb l'imam Abdul·là i ha tocat el dos cap a la muntanya. L'han vista marxar del poble carregada amb una motxilla i una tenda de campanya.

—Quan tornarà?

L'Ibrahim va arronsar les espatlles. La Julie no va tornar el primer dia ni el segon, i la situació va esdevenir preocupant quan, durant la tarda del tercer dia, va començar a ploure a bots i barrals: els primers aiguats de la tardor.

Mohktar Belaui, el xeic del llogaret, es va reunir amb la gent gran per estudiar la situació: la muntanya era perillosa quan començaven les pluges i Aroumd no podia permetre's el luxe d'una alpinista desapareguda. Les autoritats franceses de Casablanca s'enfurismarien. Així que el xeic va encarregar a l'Ibrahim que sortís a buscar-la i la portés de tornada. Quan l'Ibrahim m'ho va explicar, aquella nit, estava molt empipat.

—Cada vegada m'agrada menys, aquesta francesa elegant.

—Per què?

–Porta la desgràcia amb ella. El marit que va desaparèixer i la història dels tres somnis. No suporto les dones tristes i romàntiques.

Era una bona descripció de la Julie. Una dona trista i romàntica: era just per això que, a mi, m'agradava tant.

–A més –va afegir l'Ibrahim–, et diré una cosa divertida: el xeic té por que es trobi amb l'Egbon Djinn.

Em vaig quedar perplexa i vaig respondre:

–Però el xeic i l'imam Abdul·là sempre han dit que l'Egbon Djinn és un mite. Que no existeix!

–Per això és tan divertit.

L'Egbon Djinn significa, en la nostra llengua, «el *djinn* (o geni) de les neus». Es tracta d'una antiga llegenda del Toubkal: una mena de monstre o esperit que apareix als cims de la serralada quan cauen les primeres nevades.

–Puc acompanyar-te? –vaig preguntar.

–Ni parlar-ne –va respondre l'Ibrahim–. El xeic m'ha encarregat a mi l'assumpte. A més, si segueix plovent els rius es desbordaran i hi haurà esllavissades. És massa perillós.

–També és perillós per a tu –vaig replicar.

–He dit que no, i prou. Adeu!

L'Ibrahim era un cregut, com tots els homes del poble. Jo, com totes les dones d'Aroumd, em reia de l'arrogància dels homes i tenia prou traça com per fer el que em vingués de gust, procurant no cridar l'atenció.

L'Ibrahim va sortir l'endemà, a punta d'alba, i jo el vaig seguir al cap d'una hora. Abans havia omplert un sarró amb pa i formatge, m'havia calçat unes sabates gruixudes de cuir i havia agafat un impermeable per protegir-me. Vaig sortir d'Aroumd pel camí del Toubkal, però al cap d'una estona vaig agafar una tresquera a l'esquerra i vaig començar a grimpar entre penyes i cingles. La pluja queia de forma lenta i contínua, el cel era d'un gris uniforme i els cims de la serralada estaven tapats per núvols colossals. Les pedres estaven lluent d'humitat i per tot arreu se sentia la remor de torrents i rierols.

Després de quatre hores de camí, vaig distingir una taca blava en una concavitat sota enorme penyal que forma un pic anomenat Djebel Sahro. M'hi vaig acostar. Sota l'enorme gruta, a cobert de la

pluja, hi havia una tenda de campanya de color blau fosc. La cremallera de la porta estava tancada i vaig cridar:

–Senyora Bonnet?

La veu de l'interior trigar uns instants.

–Qui és?

–Jo, la Fàtima. Es recorda de mi?

La cremallera es va obrir i la Julie va treure el cap.

–Fàtima? Què hi fas aquí?

–Buscar-la, senyora. Al poble...

La Julie va sortir de la tenda i em va tallar:

–Deixa de dir-me senyora. Julie i prou.

–D'acord, Julie. Al poble estan amoïnats per la seva desaparició.

–Només me n'he anat d'acampada –va respondre–. Què els preocupa? El *djinn* de les neus?

–Ah! –vaig respondre, perplexa–. Vostè també ha sentit parlar d'ell?

La Julie va assentir i va notar que jo tremolava de fred.

–Però... si estàs xopa! –va exclamar–. Treu-te aquest impermeable. I la gel·laba està humida! A la tenda hi tinc roba eixuta. Vinga, canvia't!

Vaig lliscar dins la tenda i em vaig desempallegar de la roba mullada. Vaig obrir la motxilla de la Julie: només hi havia pantalons i camises. Després de molts dubtes, em vaig vestir i em vaig sentir molt rara: era la primera vegada a la vida que em posava pantalons. Però m'hi vaig sentir a gust, com si, de sobte, m'hagués fet gran. Vaig sortir. Davant la tenda, la Julie havia encès un foc i escalfava aigua per fer un te a la menta. Em vaig arraulir vora les flames per escalfar-me. La Julie em va mirar, tota riallera, em va servir un te bullent i em va passar el vas.

–Els pantalons et queden de meravella –va dir.

–No crec que els agradin, al poble.

–M'ho imagino. Aroumd està ple de vells carques, oi?

No vaig respondre i vaig xarrupar una mica de te amb menta. Estava dolç, boníssim.

–És pura enveja –va afegir la Julie–. Amb aquests pantalons estàs molt elegant. Sembla que acabis d'arribar de París.

–Ho diu de debò?

–És clar.

Es va fer el silenci i vaig beure un altre got de te. Al costat del foc estava calenteta, però la pluja seguia caient, lenta i morosa, a penes uns metres enllà, on acabava la concavitat que ens servia d'aixopluc.

–Al poble estan nerviosos –vaig dir–. Tornarà?

–No hi tinc res a fer, a Aroumd.

–I aquí? Què hi fa?

–No ho saps?

–No.

–No t'ho ha contat teu mestre Abdul·là?

–Els vells són molt reticents a parlar. Només sé que vostè va venir a Aroumd fa molts anys, que va perdre un ésser estimat i que va tenir tres somnis. Però res més.

La Julie va assentir i va dir, pensarosa:

–És un home discret, l'Abdul·là. No t'ha explicat res sobre les pintures rupestres?

–No.

–La meva primera estada a Aroumd la vaig fer com a membre d'una expedició arqueològica. Buscàvem pintures rupestres semblants a les que s'havien trobat poc abans en altres llocs de la seralada. Es tracta d'algunes de les pintures més antigues del món, de fa 30.000 anys. Volíem fer un descobriment digne de la tomba de Tutankamon. Vam passar un parell de mesos a Aroumd i vam escorcollar muntanyes, valls, rius i torrents, fins als llocs més recòndits. Però no vam trobar res. Ni rastre d'una pintura.

–I després? Què va passar?

–Una gran desgràcia.

–Quina?

La Julie va negar amb el cap i va sospirar:

–El teu imam Abdul·là és molt discret. I jo, encara més!

Em vaig acabar el te i vaig fer marxa enrere en la conversa:

–Tornarà amb mi a Aroumd?

–Sí, és clar.

–Gràcies, Julie.

–Pensava tornar, de tota manera. Se m'havia acabat el menjar. Has entrat en calor?

–Sí.

—Doncs és hora de recollir i escampar la boira.

Vam apagar el foc, vam desmuntar la tenda, vam carregar els fardells i ens vam posar en marxa per abandonar el Djebel Sahro. La pluja havia afluixat una mica i s'havia convertit en un plugim molt suau i juganer, que refrescava la cara com una carícia. Durant el camí de tornada, la Julie em va explicar alguns detalls sobre la seva vida a França i em va preguntar per l'Abdul·là, per l'orfenat d'Aroumd i pels meus amics Ibrahim i Saïd.

Ja a la vista del llogaret, la Julie va anunciar:

—Avui compraré una mica de menjar i demà tornaré a marxar. Els diràs a l'Abdul·là i al xeic que no s'amoïnin?

—Per què no els ho diu vostè?

—Potser ho faré.

Vaig reflexionar uns instants i vaig preguntar:

—Per què s'ha quedat a Aroumd, Julie? Segueix buscant les pintures rupestres?

—Sí.

—I què li fa suposar que les trobarà ara?

—Res. L'altre dia, dins del taxi cap a Marràqueix, vaig pensar: «Què hi faré, a França?»

—És un país bonic. I segur que vostè hi té la família, els amics...

Em vaig quedar tallada a mitja frase, perquè a la fesomia de la Julie s'hi va tornar a dibuixar la insondable expressió de tristesa que m'havia fascinat des del primer moment.

—No hi té amics, vostè? —vaig murmurar.

—Porto una vida molt solitària —va respondre—. A més...

La Julie va callar uns instants abans de prosseguir:

—Hi ha la guerra. França ha estat derrotada i humiliada per Alemanya. Saps que París està ocupat pels nazis? Abans era la Ciutat de la Llum, però ara està plena de policies i soldats alemanys que desapareixen abans de preguntar. T'arriben notícies de la guerra?

—De vegades. És veritat que Hitler és tan dolent?

—Bastant —va respondre la Julie, somrient.

—Una vegada vaig veure el seu retrat en una revista: un senyor baixet amb un bigoti negre. De vegades, a la plaça del poble parlem de l'assumpte. I acabem sempre amb la mateixa pregunta: i si Hitler envaís el Marroc i arribés fins a Aroumd?

La Julie va amollar una riallada.

—Això és impossible —va dir.

—Per què?

Ella no va respondre i vam seguir caminant fins l'om gegantí que anuncia les primeres cases del poble.

S'equivocava. S'equivocava del tot. I és que, l'endemà, els nazis van arribar a Aroumd.

Primera edició: octubre de 2017

Gerència editorial: Gabriel Brandariz
Coordinació editorial: Dolors Ortiz i Perpinyà
Coordinació gràfica: Marta Mesa
Coberta: Julián Muñoz

© 2017, Francesc Puigpelat i Valls
© 2017, Editorial Cruïlla
Nàpols, 249 - 08013 Barcelona
editorial@cruilla.cat

ISBN: 978-84-661-4352-3
DL: B-17549-2017
Imprès a la UE / *Printed in EU*

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars,
tret de les excepcions previstes per la llei. Dirigiu-vos a CEDRO
(Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.conlicencia.com)
si necessiteu fotocopiar o escanejar cap fragment d'aquesta obra.

FRANCESC PUIGPELAT

Escriptor i periodista, va néixer a Balaguer l'any 1959. Ha publicat una trentena de llibres, i ha guanyat uns quants premis literaris, entre els quals destaquen el Josep Pla 1999, el Ramon Muntaner 2014, el Folch i Torres 2015 i l'Atrapallibres 2017. *La ciutat secreta del Toubkal* és la primera novel·la que publica a l'editorial Cruïlla.